

ÖZET

Birinci Basamak Sağlık Kuruluşuna Başvuran Hastalarda Tetanoz İmmünitesi

Tetanoz, insandan insana bulaşma göstermeyen, düzenli ve yeterli aşılama ile önlenemediği halde yakalanıldığında genelde ölümcül seyreden ciddi bir hastalıktır. Yeterli bağışıklık olmadığında çok ciddi ve ölümcül seyredebilen hastalığın özellikle neonatal formu pek çok gelişmiş ülkede eradike edilmiş olmasına rağmen, ülkemizin de arasında bulunduğu çok sayıda gelişmekte olan ülke için toplum sağlığını tehdit etmektedir. Tetanoz, bebeklik, çocukluk, gebelik ve askerlikte aşılınması yapılan bir hastalıktır. Çalışmamızın amacı Aydın ilinde belirlenen birinci basamak sağlık kuruluşuna başvuran hastaların tetanoz bağışıklık durumunun incelenmesidir.

Araştırmamız, Eylül 2007 - Aralık 2007 tarihleri arasındaki dört aylık dönemde Aydın Merkez 3 nolu Sağlık Ocağı'nda gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya herhangi bir nedenle sağlık ocağına başvuran 18 yaş üzeri 279'u kadın, 77'si erkek, toplam 356 gönüllü kişi bilgilendirilmiş olurları alınarak çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara ayrıntılı anketler uygulandıktan sonra kanları alınarak, serumlarına ayrılıp test edilinceye kadar -20 °C'de saklanılmıştır. Serumlar, ticari anti-tetanoz mikro-ELISA kiti kullanılarak elisa yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, istatistiksel yöntemler ile değerlendirilmiştir.

Analizler sonucunda, çalışmamıza dahil edilen 356 kişiden 133 (% 37.4)'ünün tetanoza karşı bağışık olduğu tespit edildi. Kadınların % 39.1'i, erkeklerin % 31.2'si tetanoza karşı bağışık idi ($p=0.232$). 18-40 yaş arasında bağışıklık % 81.6, 41-60 yaş arasında % 24.7, 60 yaş üzerinde % 3.2 olarak tespit edildi, yaş ilerledikçe bağışıklığın hızla azaldığı gözlemlendi ($p<0.001$). Düşük gelir düzeyinde tetanoz bağışıklığı % 31.8, orta ve yüksek gelir düzeyindeki kişilerde ise tetanoz bağışıklığı % 66.7 idi, tetanoz bağışıklığının gelir düzeyi ile anlamlı olarak arttığını gözlemledik ($p<0.001$). Gebelik ve doğum yapmış olmak bağışıklıkta anlamlı bir fark yaratmaz iken ($p=0.278$), gebelik boyunca bir sağlık kuruluşu veya sağlık görevlisince takip edilmiş olmak bağışıklığı anlamlı olarak arttırmıştır ($p<0.001$). Gebelik öyküsü olan kadınlardan yalnız % 38.0'i bağışık idi. Gebeliği boyunca sağlık kuruluşu veya

sağlık görevlisince takip edilen kadınlardan % 60.5'i bağışık idi. Aşılı olup olmadığını bilmeyen ve aşılı olmayanlardan % 18.1'i, aşılı olduğunu bildirenlerden % 81.9'u bağışık idi, tetanoz aşısı yaptırmış olduğunu bildiren kişilerde bağışıklık beklenildiği gibi anlamlı olarak yüksek idi ($p<0.001$). Son on yıl içinde herhangi bir yaralanma nedeni ile bir sağlık kuruluşuna başvuranlardan % 64.7'si tetanoza karşı bağışık idi ($p<0.001$).

Sağlık Bakanlığı'nın pek çok yaş grubunda ücretsiz aşılama politikası olmasına rağmen tetanoz bağışıklığının düşük olması halkın bu konudaki bilgi eksikliğin bir sonucu olabilir. Yeterli tetanoz bağışıklığı için aşılanmanın düzenli ve yeterli olması gereklidir. İlerleyen yaş ile tetanoz bağışıklığı azalacağı için rapel doz şarttır. Halkın tetanozun önemi konusunda bilgilendirilmesi, aşılanmanın önemini anlamaları gereklidir.

Anahtar kelimeler: Aydın, erişkin, immünite, tetanoz.